

Europos Sąjungos ir Farerų Salų Vyriausybės SUSITARIMAS

dėl Farerų Salų dalyvavimo Sąjungos programose

Europos Sąjunga (toliau – Sąjunga)

ir

Farerų Salų Vyriausybė (toliau – Farerų Salos)

(toliau kartu – Šalys),

ATKREIPDAMOS DĖMESĮ į Farerų Salų norą prisijungti prie daugiau Sąjungos programų ir prie įvairesnės jos veiklos,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Farerų Salos pagal Farerų Salų Vyriausybės susitarimų sudarymo remiantis tarptautine teise įstatymą šį susitarimą sudaro Danijos Karalystės vardu,

NORĖDAMOS sukurti ilgalaikę tarpusavio bendradarbiavimo sistemą, kurioje būtų nustatytos aiškios ir tikslios Farerų Salų dalyvavimo Sąjungos programose ir veikloje sąlygos, ir mechanizmą, padedantį įforminti tokį dalyvavimą atskirose Sąjungos programose ar veikloje,

ATKREIPDAMOS DĖMESĮ visų pirma į Farerų Salų norą toliau stiprinti santykius su Sąjunga savo kompetencijos srityse, be kita ko, dar glaudžiau bendradarbiauti mokslinių tyrimų ir inovacijų, taip pat švietimo, mokymo, jaunimo, kultūros ir sporto srityse, ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje jas sieja bendri tikslai, vertybės ir tvirti ryšiai, užmegzti Farerų saloms praeityje prisijungus prie paskesnių bendrųjų mokslinių tyrimų ir inovacijų programų susitarimų⁽¹⁾, ir pripažindamos bendrą jų abiejų norą toliau palaikyti, stiprinti, skatinti ir plėtoti ryšius ir bendradarbiavimą šioje srityje, ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695⁽²⁾ buvo sukurta Sąjungos bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ (toliau – programa „Europos horizontas“),

ATSIŽVELGDAMOS į Sąjungos pastangas vadovauti atsakomiesiems veiksams, kuriais drauge su tarptautiniais partneriais siekiama spręsti pasaulinius uždavinius, vadovaujantis Jungtinių Tautų darbotvarkėje „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“ išdėstytu žmonėms, planetai ir gerovei skirtu veiksmų planu, ir pripažindamos, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos yra svarbiausi inovacijomis grindžiamo tvaraus ekonomikos augimo ir jos konkurencingumo bei patrauklumo užtikrinimo veiksniai ir būtinos priemonės,

PRIPAŽINDAMOS Reglamente (ES) 2021/695 išdėstytus bendruosius principus,

PRIPAŽINDAMOS atnaujintos Europos mokslinių tyrimų erdvės tikslus – formuoti bendrą mokslo ir technologijų erdvę, kurti bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų rinką, skatinti ir lengvinti mokslinių tyrimų ir inovacijų srities organizacijų, įskaitant universitetus, bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausia patirtimi bei patraukliomis tyrėjų karjeros galimybėmis, sudaryti geresnes tarpvalstybinio ir tarpsektorinio tyrėjų judumo sąlygas, skatinti laisvą mokslo žinių ir inovacijų judėjimą, skatinti paisyti akademinės laisvės ir mokslinių tyrimų laisvės, remti mokslinio švietimo ir mokslo populiarinimo veiklą ir didinti dalyvaujančių šalių ekonomikos konkurencingumą bei patrauklumą, taip pat tai, kad prie programos „Europos horizontas“ prisijungusios (asocijuotosios) šalys gali būti pagrindinės šių tikslų siekti padedančios partnerės,

PABRĖŽDAMOS Europos partnerysčių indėlį į kai kurių aktualiausių Europos uždavinių sprendimą vykdamas bendras mokslinių tyrimų ir inovacijų iniciatyvas, labai padedančias įgyvendinti tuos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų srities prioritetus, kuriems reikalinga kritinė masė ir ilgalaikė vizija, taip pat pabrėždamos asocijuotųjų šalių dalyvavimo tose Europos partnerystėse svarbą,

(1) Europos Sąjungos ir Farerų Vyriausybės susitarimas dėl mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo (ES OL L 245, 2010 9 17, p. 2); Europos Sąjungos ir Farerų Salų susitarimas dėl mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo, pagal kurį Farerų Salos tampa bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) asocijuotąja šalimi (ES OL L 35, 2015 2 11, p. 3).

(2) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriami bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (ES OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

SIEKDAMOS sudaryti abipusiškai naudingas sąlygas, suteikiančias galimybę kurti deramo darbo vietas ir stiprinti bei remti viena kitos inovacijų ekosistemas padedant įmonėms diegti inovacijas ir plėsti veiklą jų abiejų rinkose, taip pat padedant įsisavinti bei diegti inovacijas ir didinti jų prieinamumą, be kita ko, vykdant gebėjimų stiprinimo veiklą,

PRIPAŽINDAMOS, kad abipusis dalyvavimas viena kitos mokslinių tyrimų ir inovacijų programose turėtų būti abipusiškai naudingas, ir kartu pripažindamos, kad jos abi pasilieka teisę riboti dalyvavimą jų mokslinių tyrimų ir inovacijų programose, visų pirma su jų strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiuose veiksmuose, arba nustatyti tam tikras tokio dalyvavimo sąlygas,

SUSITARĖ:

1 Straipsnis

Dalykas

Šiuo susitarimu (toliau – Susitarimas) nustatomos Farerų Salų dalyvavimo Sąjungos programose ar veikloje taisyklės.

2 Straipsnis

Apibrėžtys

Šiame Susitarime vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) pagrindinis aktas –
  - i) vienos ar kelių Sąjungos institucijų teisės aktas, išskyrus rekomendaciją ar nuomonę, kuriuo sukuriama programa ir nustatomas veiksmo ir atitinkamų Sąjungos biudžete numatytų išlaidų ar iš Sąjungos biudžeto dengiamos biudžeto garantijos arba finansinės paramos įgyvendinimo teisinis pagrindas, įskaitant visus to akto pakeitimus ir visus svarbius Sąjungos institucijos aktus, kuriais jis papildomas ar įgyvendinamas, išskyrus tuos, kuriais patvirtinamos darbo programos, arba
  - ii) vienos ar kelių Sąjungos institucijų teisės aktas, išskyrus rekomendaciją ar nuomonę, kuriuo nustatoma iš Sąjungos biudžeto finansuojama veikla, išskyrus programas, įskaitant visus to akto pakeitimus ir visus svarbius Sąjungos institucijos aktus, kuriais jis papildomas ar įgyvendinamas, išskyrus tuos, kuriais patvirtinamos darbo programos;
- b) finansavimo susitarimai – su šio Susitarimo protokoluose nurodytomis Sąjungos programomis ir veikla, kuriose dalyvauja Farerų Salos, susiję susitarimai, pagal kuriuos įgyvendinamos Sąjungos lėšos, pavyzdžiui, dotacijos susitarimai, susitarimai dėl įnašo, finansiniai partnerystės pagrindų susitarimai, susitarimai dėl finansavimo ir garantijų susitarimai;
- c) kitos su Sąjungos programomis ir veiklos įgyvendinimu susijusios taisyklės – Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 ^(¹) (toliau – Finansinis reglamentas) nustatytos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomos taisyklės, taip pat taisyklės, nustatytos darbo programoje arba taikomos per kvietimų teikti pasiūlymus ar kitas Sąjungos skyrimo procedūras;
- d) Sąjungos skyrimo procedūra – Sąjungos arba asmenų ar subjektų, kuriems pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas, pradėta Sąjungos lėšų skyrimo procedūra;
- e) Farerų Salų subjektas – subjektas (fizinis ar juridinis asmuo arba kitos rūšies subjektas), kuris pagal atitinkamą pagrindinį aktą gali dalyvauti Sąjungos programos veiksmuose arba Sąjungos veikloje ir kuris gyvena arba yra įsisteigęs Farerų Salose.

3 Straipsnis

Dalyvavimo įforminimas

1. Farerų Saloms leidžiama dalyvauti šio susitarimo protokoluose nurodytose Sąjungos programose ar veikloje arba išimtiniais atvejais jų dalyse, kuriose jos gali dalyvauti pagal pagrindinius aktus, ir prie jų prisidėti.

⁽¹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

2. Konkrečios Farerų Salų dalyvavimo bendrojoje mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje (2021–2027 m.) sąlygos yra nustatytos Protokole dėl Farerų Salų prisijungimo prie bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (2021–2027 m.). Nepaisant šio Susitarimo 15 straipsnio 7 dalies, tą protokolą gali iš dalies keisti pagal šį Susitarimą įsteigtas Jungtinis komitetas.
3. Nepaisant šio Susitarimo 15 straipsnio 7 dalies, konkrečios Farerų Salų dalyvavimo bet kurioje kitoje konkrečioje Sąjungos programoje ar veikloje sąlygos nustatomos šio Susitarimo paskesniuose protokoluose, kuriuos priima ir iš dalies keičia pagal šį Susitarimą įsteigtas Jungtinis komitetas.
4. Šio susitarimo protokoluose:
  - a) nurodomos Sąjungos programos ar veikla arba išimtiniais atvejais jų dalys, kuriose dalyvaus Farerų Salos;
  - b) nustatoma dalyvavimo trukmė, t. y. laikotarpis, kuriuo Farerų Salos ir jų subjektai gali teikti paraiškas dėl Sąjungos finansavimo arba kuriuo jiems gali būti pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas;
  - c) nustatomos konkrečios Farerų Salų ir jų subjektų dalyvavimo sąlygos, be kita ko, konkreti šio Susitarimo 6 ir 7 straipsniuose nustatytų finansinių sąlygų įgyvendinimo išsami tvarka, konkreti šio Susitarimo 8 straipsnyje nurodyto ištaisymo mechanizmo taikymo išsami tvarka ir dalyvavimo tų Sąjungos programų ar veiklos įgyvendinimo tikslais sukurtose struktūrose sąlygos. Šios sąlygos turi neprieštarauti šiam Susitarimui, pagrindiniams aktams ir vienos ar kelių Sąjungos institucijų aktams, kuriais sukuriamos tokios struktūros;
  - d) jei taikytina, nustatoma Farerų Salų įnašo į Sąjungos programą, įgyvendinamą pasitelkiant finansinę priemonę arba biudžeto garantiją, suma.

4 Straipsnis

Programos ar veiklos taisyklių laikymasis

1. Šio Susitarimo protokoluose nurodytose Sąjungos programose ar veikloje arba jų dalyse Farerų Salos dalyvauja laikydamosi šiame Susitarime ir jo protokoluose, taip pat pagrindiniuose aktuose ir kitose su Sąjungos programų ir veiklos įgyvendinimu susijusiose taisyklėse nustatytų sąlygų.
2. 1 dalyje nurodytos sąlygos apima:
  - a) Farerų Salų subjektų atitikties reikalavimams sąlygas ir visas kitas Farerų Saloms taikomas atitikties reikalavimams sąlygas, visų pirma susijusias su kilme, veiklos vykdymo vieta ar pilietybe (nacionaline priklausomybe);
  - b) paraiškų teikimo, vertinimo ir atrankos sąlygas ir reikalavimus atitinkančių Farerų Salų subjektų vykdomo veiksmų įgyvendinimo sąlygas.
3. 2 dalies b punkte nurodytos sąlygos turi būti lygiavertės toms, kurios taikomos reikalavimus atitinkantiems valstybių narių subjektams (įskaitant Sąjungos ribojamųjų priemonių (*) laikymąsi), nebent 1 dalyje nurodytose sąlygose būtų numatyta kitaip.

5 Straipsnis

Farerų Salų dalyvavimas valdant Sąjungos programas ar veiklą

1. Farerų Salų atstovams ar ekspertams arba Farerų Salų paskirtiems ekspertams leidžiama stebėtojų teisėmis dalyvauti komitetų ir ekspertų grupių, padedančių Europos Komisijai įgyvendinti ir valdyti Sąjungos programas ar veiklą arba jų dalis, kuriose Farerų Salos dalyvauja pagal 3 straipsnį, arba Europos Komisijos sprendimu įsteigtų siekiant įgyvendinti su šiomis Sąjungos programomis ar veikla arba jų dalimis susijusią Sąjungos teisę, ar kituose panašiuose posėdžiuose, kuriuose dalyvauja valstybių narių atstovai ar ekspertai arba valstybių narių paskirti ekspertai, išskyrus atvejus, kai jie susiję su klausimais, kuriuos turi svarstyti tik valstybės narės, arba su programa ar veikla, kurioje Farerų Salos nedalyvauja. Farerų Salų atstovai ar ekspertai arba Farerų Salų paskirti ekspertai nedalyvauja balsuojant. Farerų Salos informuojamos apie balsavimo rezultatus.

(*) Sąjungos ribojamosios priemonės yra pagal Europos Sąjungos sutartį arba Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo priimtos ribojamosios priemonės.

2. Jei ekspertai ar vertintojai skiriami ne pagal pilietybę, ji negali būti priežastis ekspertais ir vertintojais neskirti Farerų Salų atstovų.
3. Laikantis 1 dalyje nustatytų sąlygų, Farerų Salų atstovų dalyvavimą 1 dalyje nurodytuose posėdžiuose reglamentuoja tos pačios kaip ir valstybių narių atstovams taikomos taisyklės ir procedūros, visų pirma susijusios su teise kalbėti, informacijos ir dokumentų gavimu, išskyrus atvejus, kai jie susiję su klausimais, kuriuos turi svarstyti tik valstybės narės, arba su programa ar veikla, kurioje Farerų Salos nedalyvauja, ir su kelionės bei gyvenimo išlaidų kompensavimu.
4. Šio Susitarimo protokoluose gali būti nustatytos papildomos išsamios sąlygos, susijusios su ekspertų dalyvavimu ir su Farerų Salų dalyvavimu valdybose ir struktūrose, sukurtose atitinkamuose protokoluose nurodytų Sąjungos programų ar veiklos įgyvendinimo tikslais.

6 Straipsnis

Finansinės sąlygos

1. Farerų Salos ar jų subjektai Sąjungos programose ar veikloje arba jų dalyse dalyvauja su sąlyga, kad Farerų Salos finansiškai prisidės prie atitinkamo finansavimo iš Sąjungos biudžeto.
2. Finansinį įnašą sudaro šie elementai:
  - a) dalyvavimo mokestis;
  - b) veiklos įnašas.
3. Finansinis įnašas sumokamas kaip vienkartinė arba dalimis mokama metinė įmoka.
4. Nedarant poveikio šio straipsnio 8 daliai ir 7 straipsniui, dalyvavimo mokestis yra lygus 4 proc. metinio veiklos įnašo ir nėra koreguojamas atgaline data. Nuo 2028 m. dalyvavimo mokesčio dydį gali koreguoti Jungtinis komitetas.
5. Veiklos įnašu dengiamos veiklos ir rėmimo išlaidos; jis papildo tiek išsipareigojimų, tiek mokėjimų asignavimų sumas, kurios galutinai patvirtintame Sąjungos biudžete yra numatytos programoms ar veiklai arba išimtiniais atvejais jų dalims finansuoti ir atitinkamais atvejais yra padidintos išorės asignuotųjų pajamų, kurių šaltinis nėra kitų paramos teikėjų finansiniai įnašai į kiekviename atitinkamame šio Susitarimo protokole nurodytas Sąjungos programas ir veiklą, suma.
6. Pradinis veiklos įnašas apskaičiuojamas naudojant įnašo raktą, kuris apibrėžiamas kaip Farerų Salų bendrojo vidaus produkto (BVP) rinkos kainomis ir Sąjungos BVP rinkos kainomis santykis. Naudotinas BVP rinkos kainomis vertes specialios Europos Komisijos tarnybos nustato remdamosi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriais grindžiami prieš metus, kuriais turi būti atliktas metinis mokėjimas,ėjusių metų biudžeto skaičiavimai. Nukrypstant nuo šios taisyklės, 2021 m. pradinis veiklos įnašas apskaičiuojamas remiantis 2019 m. BVP rinkos kainomis. Atitinkamuose šio susitarimo protokoluose gali būti nustatyta šio įnašo raktų koregavimo tvarka.
7. Veiklos įnašas apskaičiuojamas taikant įnašo raktą pradiniais išsipareigojimų asignavimams, kurie galutinai patvirtintame atitinkamų metų Sąjungos biudžete yra numatyti Sąjungos programoms ar veiklai arba išimtiniais atvejais jų dalims, kuriose dalyvauja Farerų Salos, finansuoti ir yra padidinti taip, kaip nurodyta 5 dalyje.
8. 2 dalyje nurodyto dalyvavimo mokesčio vertė 2021–2027 metais:
  - 2021 – 0,5 proc.;
  - 2022 – 1 proc.;
  - 2023 – 1,5 proc.;
  - 2024 – 2 proc.;
  - 2025 – 2,5 proc.;
  - 2026 – 3 proc.;
  - 2027 – 4 proc.

9. Gavusi prašymą Sąjunga pateikia Farerų Saloms su jų finansiniu dalyvavimu susijusią informaciją, įtrauktą į Sąjungos biudžeto valdymo institucijoms ir Sąjungos biudžeto įvykdymą tvirtinančioms institucijoms teikiamą biudžeto, apskaitos, veiklos rezultatų ir vertinimo informaciją, susijusią su Sąjungos programomis ir veikla, kuriose dalyvauja Farerų Salos. Ta informacija teikiama deramai atsižvelgiant į Sąjungos ir Farerų Salų konfidencialumo ir duomenų apsaugos taisykles ir nedarant poveikio Farerų Salų teisei gauti informaciją pagal 10 straipsnį.
10. Visi Farerų Salų įnašai arba Sąjungos mokėjimai atliekami ir mokėtinos arba gautinos sumos apskaičiuojamos eurais.
11. Išsamios šio straipsnio įgyvendinimo nuostatos pateikiamos atitinkamuose protokoluose.

7 Straipsnis

Programos ir veikla, kurioms taikomas koregavimo mechanizmas

1. Jei taip numatyta atitinkamame šio susitarimo protokole, programai ar veiklai arba jų daliai skirtas N metų veiklos įnašas gali būti vienais ar keleriais paskesniais metais koreguojamas atgaline data, t. y. padidinamas arba sumažinamas atsižvelgiant į biudžetinius išpareigojimus, prisiimtus dėl tų metų išpareigojimų asignavimų, į jų įgyvendinimą prisiimant teisinius išpareigojimus ir į jų panaikinimą.
2. Pirmasis koregavimas atliekamas N+1 metais – jais pradinis įnašas padidinamas arba sumažinamas skirtumu tarp pradinio įnašo ir pakoreguoto įnašo, apskaičiuoto N metų įnašo raktą (pakoreguotą taikant koeficientą, jei taip numatyta atitinkamame šio susitarimo protokole) taikant sumai, gautai sudėjus:
  - a) biudžetinių išpareigojimų, prisiimtų dėl patvirtintame Sąjungos biudžete numatytų leistųjų N metų išpareigojimų asignavimų ir dėl panaikintus išpareigojimus atitinkančių išpareigojimų asignavimų, kuriuos leista vėl naudoti, sumą ir
  - b) visų N metų pabaigoje turimų išorės asignuotųjų pajamų asignavimų, kurių šaltinis nėra kitų paramos teikėjų finansiniai įnašai į kiekviename atitinkamame šio Susitarimo protokole nurodytas Sąjungos programas ir veiklą, sumą.
3. Kiekvienais paskesniais metais, iki tol, kol bus įvykdyti (sumokant) arba panaikinti visi iš N metų išpareigojimų asignavimų finansuojami biudžetiniai išpareigojimai, ir ne vėliau kaip per trejus metus nuo ankstesnės iš šių datų – programos pabaigos arba N metus apimančios daugiametės finansinės programos pabaigos – Sąjunga apskaičiuoja pakoreguotą N metų įnašą – sumažina Farerų Salų įnašą suma, gauta N metų įnašo raktą (pakoreguotą, jei taip numatyta atitinkamame šio susitarimo protokole) taikant kiekvienais metais panaikintiems N metų išpareigojimams, finansuojamiems iš Sąjungos biudžeto arba iš panaikintų išpareigojimų sumos, kurią leista vėl naudoti.
4. Jei išorės asignuotųjų pajamų asignavimai, kurių šaltinis nėra kitų paramos teikėjų finansiniai įnašai į kiekviename atitinkamame šio Susitarimo protokole nurodytas Sąjungos programas ir veiklą, yra panaikinami, Farerų Salų įnašas į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą arba jų dalį sumažinamas suma, gauta N metų įnašo raktą (pakoreguotą, jei taip numatyta atitinkamame protokole) taikant panaikintai sumai.

8 Straipsnis

Sąjungos programos ir veikla, kurioms taikomas automatinio ištaisymo mechanizmas

1. Automatinio ištaisymo mechanizmas taikomas toms Sąjungos programoms ar veiklai arba jų dalims, kai jį taikyti numatyta atitinkamame šio susitarimo protokole. Tą automatinio ištaisymo mechanizmą gali būti numatyta taikyti tik atitinkamame protokole nurodytos Sąjungos programos ar veiklos dalims, įgyvendinamoms skiriant dotacijas, dėl kurių skelbiami konkursiniai kvietimai teikti pasiūlymus. Atitinkamame protokole gali būti nustatytos išsamios Sąjungos programos ar veiklos dalių, kurioms taikomas arba netaikomas automatinio ištaisymo mechanizmas, nustatymo taisyklės.
2. Su Sąjungos programa ar veikla arba jų dalimis susijusios automatinės pataisos suma yra lygi skirtumui tarp teisinių išpareigojimų, faktiškai prisiimtų Farerų Salų arba jų subjektų atžvilgiu ir finansuojamų iš atitinkamų metų išpareigojimų asignavimų, pradinių sumų ir atitinkamo tam pačiam laikotarpiui skirto Farerų Salų sumokėto veiklos įnašo (atėmus rėmimo išlaidas), pakoreguoto pagal 7 straipsnį.

3. Atitinkamame šio susitarimo protokole gali būti nustatytos išsamios 2 dalyje nurodytų teisinių įsipareigojimų sumų nustatymo, be kita ko, konsorciūmų atveju, taisyklės ir išsamios automatinės pataisos apskaičiavimo taisyklės.

9 Straipsnis

Peržiūros ir auditai

1. Sąjunga turi teisę, vadovaudamasi taikytiniais vienos ar kelių Sąjungos institucijų arba įstaigų aktais ir atitinkamais susitarimais ir (arba) sutartimis, atlikti technines, mokslines, finansines ar kitokias peržiūras ir auditus bet kurio Farerų Salose gyvenančio ir Sąjungos finansavimą gaunančio fizinio asmens, bet kurio Farerų Salose įsisteigusio ir Sąjungos finansavimą gaunančio teisės subjekto ir bet kurio Farerų Salose gyvenančio ar įsisteigusio Sąjungos lėšas įgyvendinančio trečiojo asmens patalpose. Tokias peržiūras ir auditus gali atlikti Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų ir agentūrų, visų pirma Europos Komisijos ir Europos Audito Rūmų, atstovai arba kiti Europos Komisijos pagal Sąjungos teisę įgalioti asmenys.

2. Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų ir agentūrų, visų pirma Europos Komisijos ir Europos Audito Rūmų, atstovams ir kitiems Europos Komisijos įgaliotiems asmenims sudaromos tinkamos sąlygos patekti į patalpas, susipažinti su darbais, dokumentais (elektroninėmis ir popierinėmis jų versijomis) ir visa informacija, reikalinga tokiems auditams atlikti; be kita ko, jie turi teisę gauti audituojamo fizinio, juridinio ar trečiojo asmens turimų dokumentų arba duomenų laikmenų turinio fizines ir (arba) elektronines kopijas ir išrašus.

3. Farerų Salos netrukdo ir nesudaro specialių kliūčių 2 dalyje nurodytiems Sąjungos atstovams ir kitiems asmenims atvykti į Farerų Salas ir patekti į patalpas siekiant vykdyti šiame straipsnyje nurodytas pareigas.

4. Peržiūros ir auditai gali būti atliekami ir po šio Susitarimo protokolo taikymo sustabdymo pagal Susitarimo 15 straipsnio 4 dalį, šio Susitarimo laikino taikymo pabaigos arba šio Susitarimo nutraukimo – tokiu atveju laikomasi sąlygų, nustatytų taikytinuose vienos ar kelių Sąjungos institucijų arba įstaigų aktuose ir atitinkamuose susitarimuose ir (arba) sutartyse, susijusiuose su teisiniu įsipareigojimu, kuriuo įgyvendinamas Sąjungos biudžetas ir kurį Sąjunga prisiėmė iki atitinkamo protokolo taikymo sustabdymo, šio Susitarimo laikino taikymo pabaigos arba šio Susitarimo nutraukimo įsigaliojimo dienos.

10 Straipsnis

Kova su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiais pažeidimais, sukčiavimu ir kitomis nusikalstamomis veikomis

1. Europos Komisija ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) įgaliojamos Farerų Salų teritorijoje atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje. Tie tyrimai atliekami laikantis taikytinuose vienos ar kelių Sąjungos institucijų aktuose nustatytų sąlygų.

2. Kompetentingos Farerų Salų institucijos per pagrįstą laiką informuoja Europos Komisiją arba OLAF apie bet kokią pastebėtą faktą arba įtarimą, susijusius su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu pažeidimu, sukčiavimu ar kita neteisėta veikla.

3. Patikros ir inspektavimai vietoje gali būti atliekami bet kurio Farerų Salose gyvenančio ir Sąjungos lėšas gaunančio fizinio asmens arba bet kurio Farerų Salose įsisteigusio ir Sąjungos lėšas gaunančio teisės subjekto, taip pat bet kurio Farerų Salose gyvenančio arba įsisteigusio ir Sąjungos lėšas įgyvendinančio trečiojo asmens patalpose.
4. Rengdamasi atlikti ir atlikdama patikras ir inspektavimus vietoje, Europos Komisija arba OLAF glaudžiai bendradarbiauja su Farerų Salų paskirta kompetentinga institucija. Likus pakankamai laiko iki patikrų ir inspektavimų, paskirtoji institucija informuojama apie jų objektą, tikslą ir teisinį pagrindą, kad galėtų suteikti pagalbą. Šiuo tikslu kompetentingų Farerų Salų institucijų pareigūnai gali dalyvauti vietoje atliekamose patikrose ir inspektavimuose.
5. Kompetentingų Farerų Salų institucijų prašymu Europos Komisija arba OLAF patikras ir inspektavimus vietoje gali atlikti kartu su tomis institucijomis.
6. Europos Komisijos atstovams ir OLAF darbuotojams suteikiama prieiga prie visos su atitinkamomis operacijomis susijusios informacijos ir dokumentų, be kita ko, kompiuterinių duomenų, reikalingų patikroms ir inspektavimams vietoje tinkamai atlikti. Visų pirma jiems leidžiama kopijuoti reikiamus dokumentus.
7. Jei fizinis asmuo, teisės subjektas arba kitas trečiasis asmuo nesutinka, kad vietoje būtų atlikta patikra ar inspektavimas, kompetentingos Farerų Salų institucijos, vadovaudamosi nacionaliniais teisės aktais, padeda Europos Komisijai arba OLAF vykdyti savo pareigą – atlikti patikrą ar inspektavimą vietoje. Be kita ko, jos gali imtis tinkamų nacionalinėje teisėje numatytų atsargumo, visų pirma įrodymų apsaugos, priemonių.
8. Europos Komisija arba OLAF informuoja kompetentingas Farerų Salų institucijas apie tokių patikrų ir inspektavimų rezultatus. Visų pirma Europos Komisija arba OLAF kuo greičiau praneša kompetentingai Farerų Salų institucijai apie visus atliekant patikrą ar inspektavimą vietoje nustatytus pažeidimo faktus ar kilusius įtarimus dėl pažeidimo.
9. Nedarydama poveikio Farerų Salų baudžiamosios teisės taikymui, Europos Komisija gali taikyti administracines priemones ir nuobaudas bet kuriam Farerų Salose gyvenančiam ir Sąjungos lėšas gaunančiam fiziniam asmeniui arba bet kuriam Farerų Salose įsisteigusiam ir Sąjungos lėšas gaunančiam teisės subjektui, dalyvaujantiems įgyvendinant Sąjungos programą ar veiklą pagal Sąjungos teisę.
10. Siekdamas tinkamai įgyvendinti šį straipsnį, Europos Komisija arba OLAF ir Farerų Salų kompetentingos institucijos nuolat keičiasi informacija ir, gavusios vienos iš Šalių prašymą, konsultuojasi tarpusavyje.
11. Siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingam bendradarbiavimui ir keitimuisi informacija su OLAF, Farerų Salos paskiria kontaktinį punktą.
12. Europos Komisija arba OLAF ir Farerų Salų kompetentingos institucijos informacija keičiasi tinkamai atsižvelgdamos į konfidencialumo reikalavimus. Į informaciją, kuria keičiamasi, patenkantys asmens duomenys saugomi pagal taikytinas taisykles.
13. Kompetentingos Farerų Salų institucijos bendradarbiauja su Europos prokuratūra, kad ji galėtų atlikti savo pareigą – pagal taikytiną teisę tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, traukti jų vykdytojus ir šių bendrininkus baudžiamojon atsakomybėn ir juos perduoti teisti.

11 Straipsnis

9 ir 10 straipsnių pakeitimai

Šiame Susitarime nurodytas Jungtinis komitetas gali iš dalies keisti šio Susitarimo 9 ir 10 straipsnius visų pirma tam, kad būtų atsižvelgta į vienos ar kelių Sąjungos institucijų aktų pakeitimus.

12 Straipsnis

Sumų susigrąžinimas ir vykdymo užtikrinimas

1. Europos Komisijos priimti sprendimai, kuriais juridiniams ar fiziniams asmenims, išskyrus valstybes, nustatoma pinigine prievolė, susijusi su reikalavimu, kylančiu iš Sąjungos programų, veiklos, veiksmų ar projektų, yra vykdytini Farerų Salose. Nacionalinė institucija, kurią šiuo tikslu paskiria Farerų Salų Vyriausybė, tik patikrinusi atitinkamo sprendimo autentiškumą ir neatlikdama jokių kitų formalumų, prie jo prideda vykdomąjį raštą. Farerų Salų Vyriausybė informuoja Europos Komisiją ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismą apie paskirtąją nacionalinę instituciją. Pagal 13 straipsnį Europos Komisija turi teisę apie tokius vykdytinus sprendimus Farerų Salose gyvenantiems fiziniams asmenims ir jose įsisteigusiems teisės subjektams pranešti tiesiogiai. Sprendimo vykdymas užtikrinamas pagal Farerų Salų teisės aktus ir procedūras.
2. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai ir nutartys, priimti taikant su Sąjungos programomis, veikla, veiksmais ar projektais susijusioje sutartyje arba susitarime įtvirtintą arbitražinę išlygą, Farerų Salose vykdytini taip pat kaip ir 1 dalyje nurodyti Europos Komisijos sprendimai.
3. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi jurisdikciją tikrinti 1 dalyje nurodytų Europos Komisijos sprendimų teisėtumą ir sustabdyti jų vykdymą. Tačiau skundų dėl netinkamo sprendimų vykdymo nagrinėjimas priklauso Farerų Salų teismų jurisdikcijai.

13 Straipsnis

Ryšių palaikymas ir keitimasis informacija

Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ir agentūros, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos programas ar veiklą arba vykdant tokių programų ar veiklos kontrolę, turi teisę, be kita ko, per elektronines keitimosi informacija sistemas, palaikyti tiesioginius ryšius su Farerų Salose gyvenančiais ir Sąjungos lėšas gaunančiais fiziniams asmenimis, Farerų Salose įsisteigusiais ir Sąjungos lėšas gaunančiais teisės subjektais ir Farerų Salose gyvenančiais arba įsisteigusiais ir Sąjungos lėšas įgyvendinančiais trečiaisiais asmenimis. Tokie fiziniai asmenys, teisės subjektai ir tretieji asmenys gali tiesiogiai pateikti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms visą atitinkamą informaciją ir dokumentus, kuriuos jie privalo pateikti pagal Sąjungos programai ar veiklai taikomą Sąjungos teisę ir tai programai ar veiklai įgyvendinti sudarytas sutartis ar finansavimo susitarimus.

14 Straipsnis

Jungtinis komitetas

1. Įsteigiamas Jungtinis komitetas. Jungtinio komiteto funkcijos, be kita ko, yra:
  - a) analizuoti, vertinti ir peržiūrėti šio Susitarimo ir jo protokolų įgyvendinimą, visų pirma:
    - i) Farerų Salų teisės subjektų dalyvavimą Sąjungos programose ir veikloje ir jų veiklos rezultatus;
    - ii) jei aktualu, vienoje iš Šalių įsisteigusių teisės subjektų galimybes dalyvauti kitos Šalies Sąjungos programose, projektuose, veiksmuose, veikloje ar jų dalyse (ir atvirkščiai);
    - iii) šio Susitarimo protokoluose nurodytoms Sąjungos programoms ar veiklai taikomo finansinio įnašo mechanizmo ir atitinkamais atvejais automatinio ištaisymo mechanizmo įgyvendinimą;
    - iv) keitimąsi informacija ir, jei aktualu, galimų klausimų dėl rezultatų naudojimo, įskaitant klausimus dėl intelektinės nuosavybės teisių, nagrinėjimą;

- b) bet kurios iš Šalių prašymu aptarti Šalių taikomus ar planuojamus dalyvavimo atitinkamose jų mokslinių tyrimų ir inovacijų programose, visų pirma su jų strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiuose veiksmuose, apribojimus;
- c) nagrinėti, kaip gerinti ir plėtoti bendradarbiavimą;
- d) kartu aptarti būsimas politikos, susijusias su šio Susitarimo protokoluose nurodytomis Sąjungos programomis ar veikla, kryptis ir prioritetus;
- e) keistis informacija, inter alia, apie naujus teisės aktus, sprendimus ar nacionalines programas, aktualius įgyvendinant šį Susitarimą ir jo protokolus;
- f) priimti šio Susitarimo protokolus dėl konkrečių Farerų Salų dalyvavimo Sąjungos programose, veikloje ar jų dalyse sąlygų ir prireikus juos iš dalies keisti;
- g) iš dalies keisti 9 ir 10 straipsnius visų pirma siekiant atsižvelgti į vienos ar kelių Sąjungos institucijų aktų pakeitimus.

2. Jungtinio komiteto sprendimai priimami bendru sutarimu.

3. Jungtinį komitetą sudaro Sąjungos ir Farerų Salų atstovai. Jis priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Jungtinis komitetas gali nuspręsti ad hoc pagrindu sudaryti ekspertų lygmens darbo grupę arba patariamąjį organą, galinčius padėti įgyvendinti šį Susitarimą.

5. Jungtinis komitetas posėdžiauja bent kartą per metus, o kai to reikia dėl ypatingų aplinkybių – bet kurios iš Šalių prašymu. Posėdžius pakaitomis organizuoja ir rengia Sąjunga ir Farerų Salos.

6. Jungtinis komitetas dirba nuolat, bet kuriomis ryšių priemonėmis keisdamasis aktualia informacija, visų pirma apie Farerų Salų subjektų dalyvavimą ir (arba) jų veiklos rezultatus. Prireikus Jungtinis komitetas savo funkcijas gali atlikti raštu.

15 Straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Šis Susitarimas įsigalioja tą dieną, kurią Šalys viena kitai praneša, kad tam tikslui reikalingos vidaus procedūros yra baigtos. Jis taikomas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.

2. Šalys gali laikinai taikyti šį Susitarimą pagal atitinkamas savo vidaus procedūras ir teisės aktus. Susitarimas laikinai taikyti pradėdamas tą dieną, kurią Šalys viena kitai praneša, kad tam tikslui reikalingos vidaus procedūros yra baigtos.

3. Jei Farerų Salos Sąjungai praneša, kad šiam Susitarimui įsigaliojti reikalingų vidaus procedūrų neužbaigs, šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas tą dieną, kurią Sąjunga gauna tą pranešimą – ta diena šio Susitarimo tikslais laikoma pabaigos data.

Tą pačią dieną nustoja galioti ir Jungtinio komiteto sprendimai.

4. Jei Farerų Salos nesumoka dalies arba viso finansinio įnašo, mokėtino už dalyvavimą atitinkamoje Sąjungos programoje ar veikloje, Sąjunga gali sustabdyti atitinkamo Susitarimo protokolo taikymą.

Jei nesumokėjimas gali labai pakenkti atitinkamos Sąjungos programos ar veiklos įgyvendinimui ir valdymui, Europos Komisija išsiunčia oficialų priminimo raštą. Jei per 20 darbo dienų nuo oficialaus priminimo rašto gavimo datos nesumokama, Sąjunga Farerų Saloms oficialiu raštu praneša apie atitinkamo protokolo taikymo sustabdymą – jis įsigalioja praėjus 15 dienų nuo tada, kai Farerų Salos gauna tą pranešimą.

Jei protokolo taikymas sustabdomas, Farerų Salų subjektai netenka teisės dalyvauti Sąjungos skyrimo procedūrose, kurios sustabdymo įsigaliojimo metu dar nėra baigtos. Sąjungos skyrimo procedūra laikoma baigta, kai pagal ją prisiimami teisiniai įsipareigojimai.

Sustabdymas neturi poveikio su atitinkama Sąjungos programa ar veikla susijusiems teisiniams įsipareigojimams, dėl kurių su Farerų Salų subjektais buvo susitarta iki sustabdymo įsigaliojimo. Atitinkamas protokolas tokiems teisiniams įsipareigojimams taikomas ir toliau.

Gavusi visą mokėtiną finansinio įnašo sumą, Sąjunga nedelsdama apie tai praneša Farerų Saloms. Nuo šio pranešimo dienos sustabdymas iš karto panaikinamas.

Nuo sustabdymo panaikinimo dienos Farerų Salų subjektai vėl turi teisę dalyvauti po tos datos pradėtose su atitinkamomis Sąjungos programomis ar veikla susijusiose Sąjungos skyrimo procedūrose, taip pat iki tos datos pradėtose Sąjungos skyrimo procedūrose, kurių paraiškų pateikimo terminai dar nėra praėję.

5. Bet kuri iš Šalių gali bet kada nutraukti Susitarimą, raštu pranešusi apie savo ketinimą kitai Šaliai. Susitarimas gali būti nutrauktas tik visas.

Susitarimo nutraukimas įsigalioja po trijų mėnesių nuo tos dienos, kurią rašytinis pranešimas pasiekia adresatą. Susitarimo nutraukimo įsigaliojimo diena šio Susitarimo tikslais laikoma nutraukimo data.

6. Šalys sutinka su tuo, kad tais atvejais, kai šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas pagal 3 dalį arba yra nutraukiamas pagal 5 dalį:

- a) projektai, veiksmai, veikla ar jų dalys, dėl kurių teisiniai įsipareigojimai buvo prisiimti šio Susitarimo laikino taikymo laikotarpiu ir (arba) po jo įsigaliojimo, tačiau prieš nustojant jį taikyti arba jį nutraukiant, vykdomi toliau, kol užbaigiami šiame Susitarime nustatytais sąlygomis;
- b) N metų, kuriais šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas arba yra nutraukiamas, metinis finansinis įnašas į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą, laikantis 6 straipsnio ir atitinkamuose protokoluose nustatytų aktualių taisyklių, sumokamas visas. Jei taikomas koregavimo mechanizmas, N metų veiklos įnašas į atitinkamą programą ar veiklą pakoreguojamas pagal 7 straipsnį. Jei programai ar veiklai taikomas ir koregavimo mechanizmas, ir automatinio ištaisymo mechanizmas, atitinkamo N metų veiklos įnašo dydis pakoreguojamas pagal 7 straipsnį ir pataisomas pagal 8 straipsnį. N metų dalyvavimo mokesčio, kuris yra finansinio įnašo į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą dalis, dydis nekoreguojamas ir netaisomas;
- c) jei taikomas koregavimo mechanizmas, pasibaigus metams, kuriais šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas arba yra nutraukiamas, už metus, kuriais šis Susitarimas buvo taikomas, sumokėti pradiniai veiklos įnašai į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą pakoreguojami pagal 7 straipsnį. Jei Sąjungos programai ar veiklai taikomas ir koregavimo mechanizmas, ir automatinio ištaisymo mechanizmas, šių veiklos įnašų dydis pakoreguojamas pagal 7 straipsnį ir automatiškai pataisomas pagal 8 straipsnį.

7. Dėl visų kitų šio Susitarimo nutraukimo ar jo laikino taikymo pabaigos pasekmių Šalys sprendžia bendru sutarimu.

8. Šis Susitarimas gali būti iš dalies keičiamas tik raštu bendru Šalių sutarimu. Pakeitimai įsigalioja ta pačia tvarka kaip ir šis Susitarimas, t. y. taip, kaip nustatyta 1 dalyje.
9. Protokolai sudaro neatsiejamą šio Susitarimo dalį.
10. Šis Susitarimas sudarytas dviem egzemplioriais airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir fareriečių kalbomis; visi tekstai yra vienodai autentiški.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Thar ceann an Aontais Eorpaigh
 Za Európsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen
 Fyri Evropeasamveldið

За правителството на Фарьорските острови
 Por el Gobierno de las Islas Feroe
 Za vládu Faerských ostrovů
 For Færøernes landsstyre
 Für die Regierung der Färøer
 Fäãri saarte valitsuse nimel
 Για την κυβέρνηση των Φερών Νήσων
 For the Government of the Faroe Islands
 Pour le gouvernement des Îles Féroé
 Thar ceann Rialtas Oileáin Fharó
 Za Vladu Farskih Otoka
 Per il governo delle Isole Fær Øer
 Fëru Salu valdības vārdā —
 Farerų Salų Vyriausybės vardu
 A Ferøer szigetek kormányja részéről
 Għall-Gvern tal-Gżejjer Faeroe
 Voor de regering van de Faerøer
 W imieniu Rządu Wysp Owczych
 Pelo Governo das Ilhas Feroé
 Pentru Guvernul Insulelor Feroe
 Za vládu Faerských ostrovov
 Za vlado Ferskih otokov
 Färsaarten hallituksen puolesta
 För Färöarnas regering
 Fyri Føroya landsstýri

PROTOKOLAS

dėl Farerų Salų prisijungimo prie bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (2021–2027 M.)

1 Straipsnis

Prisijungimo mastas

1. Farerų Salos, kaip asocijuotoji šalis, dalyvauja visose bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (toliau – programa „Europos horizontas“) dalyse, kurios yra nurodytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/695 ⁽¹⁾ su naujausiais pakeitimais 4 straipsnyje ir yra įgyvendinamos Tarybos sprendimu (ES) 2021/764 ⁽²⁾ su naujausiais pakeitimais nustatyta specialiąja programa, prie tų dalių prisideda ir moka finansinį įnašą Europos inovacijos ir technologijos institutui.
2. Farerų Salų subjektų dalyvavimui žinių ir inovacijos bendrijose taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/819 ⁽³⁾ su naujausiais pakeitimais ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2021/820 ⁽⁴⁾ su naujausiais pakeitimais.

2 Straipsnis

Papildomos dalyvavimo programoje „Europos horizontas“ sąlygos

1. Prieš nusprendžiant, ar Farerų Salų subjektai, remiantis Reglamento (ES) 2021/695 22 straipsnio 5 dalimi, gali dalyvauti su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiame veiksmė, Europos Komisija gali prašyti tam tikros informacijos arba garantijų, pavyzdžiui:
  - a) informacijos apie abipusį suinteresuotumą, t. y. apie tai, ar Sąjungos subjektams yra ar bus suteikta galimybė dalyvauti esamose ir planuojamose Farerų Salų programose, projektuose, veiksmuose, veikloje ar jų dalyse, lygiaverčiuose programai „Europos horizontas“;
  - b) informacijos apie tai, ar Farerų Salos taiko nacionalinį investicijų tikrinimo mechanizmą, ir garantijų, kad kompetentingos Farerų Salų institucijos praneš Europos Komisijai apie atvejus, kuriais, taikydamos tokį mechanizmą, jos sužinos apie už Farerų Salų ribų įsteigto arba iš ten kontroliuojamo subjekto planus iš užsienio investuoti į ir (arba) perimti Farerų Salų subjektą, kuris pagal programą „Europos horizontas“ gavo su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiems veiksmams įgyvendinti skirtą finansavimą, ir dėl tokių atvejų su ja konsultuosis, jei tik Europos Komisija Farerų Saloms pateiks atitinkamą Farerų Salų subjektų, su kuriais pasirašyti dotacijų susitarimai, sąrašą;
  - c) garantijų, kad veiksmo vykdymo laikotarpiu ir dar ketverius metus po jo pabaigos nebus taikomi jokie rezultatų, technologijų, paslaugų ir produktų, kuriuos Farerų Salų subjektai sukurs dalyvaujant atitinkamuose veiksmuose, eksporto į Sąjungos valstybes neres apribojimai. Veiksmo vykdymo laikotarpiu ir dar ketverius metus po jo pabaigos Farerų Salos kasmet pateiks atnaujintą objektų, kuriems taikomi nacionaliniai eksporto apribojimai, sąrašą.
2. Farerų Salų subjektų dalyvavimo Jungtinio tyrimų centro (JRC) veikloje sąlygos yra lygiavertės toms, kurios taikomos Sąjungos subjektams, išskyrus atvejus, kai būtina taikyti apribojimus, kuriais būtų užtikrinta, kad nebūtų viršijamas įgyvendinant 1 dalį nustatytas dalyvavimo mastas.
3. Jei Sąjunga programą „Europos horizontas“ įgyvendina taikydama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 185 ir 187 straipsnius, Farerų Salos ir jų subjektai gali dalyvauti pagal tas nuostatas sukurtose teisinėse struktūrose, laikydamiesi priimtų ar priimsimų su šių teisinių struktūrų įsteigimu susijusių Sąjungos teisės aktų.

⁽¹⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriamas bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

⁽²⁾ 2021 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/764, kuriuo nustatoma specialioji programa, kuria įgyvendinama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, ir kuriuo panaikinamas Sprendimas 2013/743/ES (OL L 167I, 2021 5 12, p. 1).

⁽³⁾ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/819 dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto (nauja redakcija) (OL L 189, 2021 5 28, p. 61).

⁽⁴⁾ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2021/820 dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT) 2021–2027 m. strateginės inovacijų darbotvarkės, siekiant skatinti Europos talentus ir pajėgumus inovacijų srityje, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1312/2013/ES (OL L 189, 2021 5 28, p. 91).

4. Vadovaujantis taikytinomis taisyklėmis ir procedūromis, Farerų Salos turi atitinkamos kategorijos asocijuotosioms šalims suteikiamas atstovavimo ir dalyvavimo Europos mokslinių tyrimų erdvės komiteto ir jo pogrupių veikloje teises.
5. Farerų Salų atstovai turi teisę kaip stebėtojai dalyvauti JRC valdytojų tarybos veikloje, bet neturi balsavimo teisių. Kartu su šia sąlyga tokiam dalyvavimui taikomos taisyklės ir procedūros yra tokios pačios, kokios taikomos ir Sąjungos valstybių narių atstovams, įskaitant teisę kalbėti Farerų Saloms aktualių klausimų ir informacijos bei dokumentų, susijusių su joms aktualių klausimų, gavimo tvarką.
6. Farerų Salos gali, laikydamosi Tarybos reglamento (EB) Nr. 723/2009 ⁽⁵⁾ su naujausiais pakeitimais ir teisės akto, kuriuo įsteigiamas Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumas (ERIC), dalyvauti ERIC veikloje.
7. Laikydamosi galiojančių nuostatų, Šalys deda visas pastangas sudaryti šiame protokole nurodytoje veikloje dalyvaujantiems asmenims palankesnes sąlygas laisvai judėti ir apsigyventi, taip pat palengvinti tarpvalstybinį tokiai veiklai skirtų prekių ir paslaugų judėjimą.
8. Atitinkamais atvejais Farerų Salos imasi visų reikiamų priemonių, kad užtikrintų, jog Farerų salose nuperkamos arba į jas importuojamos prekės ir paslaugos, visiškai arba iš dalies finansuojamos pagal dotacijų susitarimus ir (arba) sutartis, sudarytus šiame protokole nurodytai veiklai vykdyti, nebūtų apmokestinamos muitais, įskaitant importo muitus, ir kitais Farerų Salose taikomais fiskaliniais mokesčiais, įskaitant PVM.

3 Straipsnis

Abipusiškumas

Sąjungoje įsisteigę teisės subjektai gali, laikydamiesi taikytinų Farerų Salų įstatymų ir kitų teisės aktų, dalyvauti Farerų Salų programose, projektuose, veiksmuose, veikloje ar jų dalyse, lygiaverčiuose programai „Europos horizontas“.

Nebaigtinis lygiaverčių Farerų Salų programų, projektų, veiksmų, veiklos ar jų dalių sąrašas pateikiamas šio protokolo II priede.

Finansavimą Sąjungoje įsisteigusiems teisės subjektams Farerų Salos teikia pagal taikytinus savo įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais reglamentuojamas mokslinių tyrimų ir inovacijų programų, projektų, veiksmų, veiklos ar jų dalių vykdymas. Jei finansavimas neteikiamas, Sąjungoje įsisteigę teisės subjektai gali dalyvauti savo lėšomis.

4 Straipsnis

Atvirasis mokslas

Vadovaudamosi programos „Europos horizontas“ taisyklėmis ir taikytiniais Farerų Salų įstatymais ir kitais teisės aktais, Šalys abipusiškai propaguoja ir skatina atvirojo mokslo praktikos taikymą įgyvendinant jų programas, projektus, veiksmus ar veiklą arba jų dalis.

5 Straipsnis

Išsamios su finansiniu įnašu, koregavimo mechanizmu ir automatinio ištaisymo mechanizmu susijusios taisyklės

1. Farerų Salų veiklos įnašui į programą „Europos horizontas“ taikomas koregavimo mechanizmas ir automatinio ištaisymo mechanizmas.
2. Automatinio ištaisymo mechanizmas grindžiamas Farerų Salų ir jų subjektų veiklos rezultatais, pasiektais įgyvendinant konkursinėmis dotacijomis finansuojamas programos „Europos horizontas“ dalis.
3. Išsamios automatinio ištaisymo mechanizmo taikymo taisyklės nustatytos šio protokolo I priede.

⁽⁵⁾ 2009 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 723/2009 dėl Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumo (ERIC) Bendrijos teisinio pagrindo (OL L 206, 2009 8 8, p. 1).

*6 Straipsnis***Baigiamosios nuostatos**

1. Šis protokolas galioja tol, kol to reikia norint užbaigti visus programos „Europos horizontas“ lešomis finansuojamus projektus, veiksmus, veiklą ar jų dalis, taip pat užbaigti visus Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti reikalingus veiksmus ir įvykdyti visus iš šio protokolo įgyvendinimo kylančius finansinius Šalių tarpusavio įsipareigojimus.
2. Šio protokolo priedai sudaro neatsiejamą jo dalį.

I priedas. Farerų Salų finansinį įnašą į programą „Europos horizontas“ (2021–2027 m.) reglamentuojančios taisyklės

II priedas. Lygiaverčių Farerų Salų programų, projektų, veiksmų, veiklos ar jų dalių sąrašas

---

I PRIEDAS

Farerų Salų finansinį įnašą į programą „Europos horizontas“ (2021–2027 m.) reglamentuojančios taisyklės**I. Farerų Salų finansinio įnašo apskaičiavimas**

1. Farerų Salų finansinis įnašas į programą „Europos horizontas“ nustatomas kasmet proporcingai tų metų Sąjungos bendrajame biudžete numatytai išpareigojimų asignavimų, reikalingų programai „Europos horizontas“ valdyti, įgyvendinti ir veikti, sumai, padidintai pagal šio Susitarimo 6 straipsnio 5 dalį, ir tą sumą papildo.
2. Farerų Salų dalyvavimo mokestis nustatomas ir laipsniškai įvedamas pagal šio Susitarimo 6 straipsnio 4 ir 8 dalis.
3. Remiantis šio Susitarimo 6 straipsnio 6 dalimi, už dalyvavimą programoje „Europos horizontas“ Farerų Salų mokėtinas pradinis veiklos įnašas atitinkamais finansiniais metais apskaičiuojamas koreguojant įnašo raktą.

Įnašo raktas tikslinamas taip:

$$\text{Patikslintas įnašo raktas} = \text{įnašo raktas} \times \text{koeficientas}$$

Šiam skaičiavimui naudojamas įnašo rakto koregavimo koeficientas yra 0,4.

4. Farerų Salų veiklos įnašas į programą „Europos horizontas“ koreguojamas pagal šio Susitarimo 7 straipsnyje nustatytas taisykles.

II. Automatinė Farerų Salų veiklos įnašo pataisa

1. Apskaičiuojant šio Susitarimo 8 straipsnyje ir šio protokolo 5 straipsnyje nurodytą automatinę pataisą taikoma ši išsami tvarka:
  - a) konkursinės dotacijos – pagal kvietimus teikti pasiūlymus skiriamos dotacijos, kurių galutinius gavėjus galima identifikuoti automatinės pataisos apskaičiavimo metu. Jos neapima Finansinio reglamento 204 straipsnyje nurodytos finansinės paramos trečiosioms šalims;
  - b) jei teisinio išpareigojimo dokumentas pasirašomas su konsorciumu, pradinės teisinio išpareigojimo sumos nustatomos remiantis dotacijos susitarime pateiktoje biudžeto paskirstymo sąmatoje nurodytų sumų, skirtų paramą gaunantiems Farerų Salų subjektams, bendromis sumomis;

- c) visos konkursines dotacijas atitinkančių teisinių įsipareigojimų sumos nustatomos naudojantis Europos Komisijos elektronine sistema „eCorda“; duomenys apie jas paimami N+2 metų vasario mėn. antrą trečiadienį;
- d) neintervencinės išlaidos – kitos nei konkursinės dotacijos programos išlaidos, įskaitant rėmimo, konkrečios programos administravimo ir kitų veiksmų ⁽¹⁾ išlaidas;
- e) sumos, kurių galutinės gavėjos yra tarptautinės organizacijos kaip teisės subjektai ⁽²⁾, laikomos neintervencinėmis išlaidomis.

2. Mechanizmas taikomas taip:

- a) automatinės N metų pataisos, susijusios su N metų įsipareigojimų asignavimų, padidintų pagal šio Susitarimo 6 straipsnio 5 dalį, vykdymu, taikomos N+2 metais, remiantis šio priedo II skirsnio 1 dalies c punkte nurodytais iš „eCorda“ paimtais N ir N+1 metų duomenimis, prieš tai Farerų Salų įnašą į programą „Europos horizontas“ pakoregavus pagal šio Susitarimo 7 straipsnį. Atsižvelgiama į konkursinių dotacijų, apie kurias turima duomenų, sumą pataisos apskaičiavimo metu;
- b) nuo N+2 iki 2029 metų imtinai automatinės N metų pataisos suma yra prilyginama skirtumui tarp:
  - i) bendros konkursinių dotacijų, kurios N metų biudžeto asignavimų įsipareigojimų pavidalu buvo skirtos Farerų Saloms arba jų subjektams, sumos ir
  - ii) pakoreguotos Farerų Salų N metų veiklos įnašo sumos, padaugintos iš santykio tarp:
    - A. konkursinių dotacijų, skirtų iš N metų įsipareigojimų asignavimų, padidintų pagal šio Susitarimo 6 straipsnio 5 dalį, sumos ir
    - B. visų leistųjų N metų biudžeto įsipareigojimų asignavimų, įskaitant neintervencines išlaidas, bendros sumos.

III. Farerų Salų finansinio įnašo, Farerų Salų veiklos įnašo korekcijų sumų ir Farerų Salų veiklos įnašui taikytinų automatinių pataisų sumų mokėjimas

- 1. Europos Komisija kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip tada, kai pateikiamas pirmas finansinių metų mokėjimo reikalavimas, Farerų Saloms pateikia informaciją apie:
  - a) galutinai patvirtintame atitinkamų metų Sąjungos biudžete numatytų įsipareigojimų asignavimų, kurie yra nurodyti su Farerų Salų dalyvavimu programoje „Europos horizontas“ susijusiose biudžeto eilutėse ir, jei aktualu, padidinti pagal šio susitarimo 6 straipsnio 5 dalį, sumas;
  - b) šio Susitarimo 6 straipsnio 8 dalyje nurodyto dalyvavimo mokesčio sumą;
  - (c) nuo programos „Europos horizontas“ įgyvendinimo N+1 metų – N biudžetinių metų įsipareigojimų asignavimų, padidintų pagal šio Susitarimo 6 straipsnio 5 dalį, įvykdymo lygį ir panaikintų įsipareigojimų sumą;

⁽¹⁾ Kiti veiksmai apima visų pirma viešuosius pirkimus, apdovanojimus, finansines priemones, tiesioginius JRC veiksmus, narystę (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO), Europos mokslinių tyrimų koordinavimo agentūra (Eureka), Tarptautinė bendradarbiavimo energijos vartojimo efektyvumo srityje partnerystės organizacija (IPEEC), Tarptautinė energetikos agentūra (TEA) ir kt.), ekspertus (projektų vertintojus, stebėtojus) ir t. t.

⁽²⁾ Tarptautinėms organizacijoms skirtos sumos neintervencinėmis išlaidomis būtų laikomos tik jei tos organizacijos būtų galutinės jų gavėjos. Tai netaikoma tuo atveju, kai tarptautinė organizacija yra projekto koordinatore (paskirstanti lėšas kitiems koordinatoriams).

d) kiek tai susiję su programos „Europos horizontas“ dalimi, kurios atveju tokia informacija yra reikalinga automatinei pataisai apskaičiuoti, – Farerų Salų subjektų naudai prisiimtų įsipareigojimų, paskirstytų pagal atitinkamus biudžeto asignavimų metus, dydį ir atitinkamą bendrą įsipareigojimų dydį.

Remdamasi biudžeto projektu, Europos Komisija kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip iki finansinių metų rugsėjo 1 d. pateikia informaciją apie numatomą a ir b punktuose nurodytų sumų dydį kitais metais.

2. Europos Komisija ne vėliau kaip kiekvienų finansinių metų balandžio ir birželio mėn. pateikia Farerų Saloms mokėjimo reikalavimą, kurio dydis atitinka pagal šį protokolą nustatytą jų įnašą.

Kiekviename mokėjimo reikalavime numatoma, kad šešios dvyliktosios Farerų Salos įnašo turi būti sumokėtos ne vėliau kaip per 30 dienų nuo mokėjimo reikalavimo pateikimo.

Pirmaisiais šio protokolo įgyvendinimo metais Europos Komisija per 60 dienų nuo šio susitarimo pasirašymo pateikia vienintelį mokėjimo reikalavimą.

3. Nuo 2023 m. mokėjimo reikalavimuose kasmet nurodoma ir automatinės pataisos, taikytinos už N-2 metus sumokėtam veiklos įnašui, suma.

Ne vėliau kaip balandžio mėn. pateikiamame mokėjimo reikalavime taip pat gali būti nurodomos finansinio įnašo, kurią Farerų Salos sumokėjo už ankstesnės (-ių) bendrosios (-ųjų) mokslinių tyrimų ir inovacijų programos (-ų), kurioje (-iose) jos dalyvavo, įgyvendinimą, valdymą ir veikimą, korekcijų sumos.

Kiekvienais iš šių – 2028, 2029 ir 2030 – finansinių metų apskaičiuota suma, gauta pritaikius automatinę pataisą 2026 ir 2027 metais Farerų Salų sumokėtiems veiklos įnašams arba atlikus koregavimą pagal šio Susitarimo 7 straipsnio 8 dalį, turi būti sumokėta Farerų Saloms arba Farerų Salų.

4. Farerų Salos pagal šį protokolą nustatytą finansinį įnašą sumoka vadovaudamasi šio priedo III skirsniu. Jei Farerų Salos iki mokėjimo termino nesumoka, Europos Komisija išsiunčia oficialų priminimo raštą.

Pavėlavusios sumokėti finansinį įnašą, Farerų Salos moka nuo mokėjimo termino skaičiuojamus delspinigius nuo nesumokėtos sumos.

Delspinigių, skaičiuojamų nuo iki mokėjimo termino nesumokėtų mokėtinų sumų, norma yra *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje* paskelbta pirmąją mėnesio, kurią sueina mokėjimo terminas, kalendorinę dieną galiojanti palūkanų norma, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidinus ją pusantro procentinio punkto.

---

*II PRIEDAS***Lygiaverčių Farerų Salų programų, projektų, veiksmų, veiklos ar jų dalių sąrašas**

Toliau pateiktame nebaigtiniame sąraše nurodytos Farerų Salų programos, projektai, veiksmai, veikla ar jų dalys yra laikomi lygiaverčiais programai „Europos horizontas“:

- Farerų Salų mokslinių tyrimų fondas;
  - Farerų Salų žuvininkystės mokslinių tyrimų fondas.
-